

Dkt. Gary Yates, Jeremiah, Hotuba ya 24, Yeremia 30-33,

Kitabu cha Faraja, Sehemu ya 1

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Huu ni kipindi cha 24 kuhusu Yeremia 30-33, Kitabu cha Faraja, Ahadi ya Urejesho.

Ninatarajia katika kipindi hiki kuzungumzia kuhusu Yeremia sura ya 30 hadi 33, ambayo inatajwa kama kitabu cha Faraja na ambayo inatusaidia kuona ujumbe wa matumaini ambao Yeremia alikuwa akiwapa watu baada ya hukumu hii mbaya ambayo anatabiri itatokea.

Katika kitabu chote cha Yeremia, tumeona msisitizo wa ajabu na msisitizo mkubwa juu ya hukumu na upande wa huduma ya Yeremia uliohusisha kuangusha, kubomoa, kung'oa, na uhalisia wa hilo. Yeremia anasema kwamba hasira kali ya Bwana haitarudi nyuma hadi itimize yote aliyokusudia. Kama tulivyokuwa tukisoma sura ya 26 hadi 45 katika sehemu kuu ya pili ya kitabu, tumekuwa tukiona pia sehemu ya kukatisha tamaa na ya kuhuzunisha ya kitabu pia kwa sababu inashughulikia vipindi vyote tofauti vya kutotii, kushindwa kusikiliza neno la unabii.

Lakini katikati ya machafuko yote, katikati ya hukumu, hukumu hiyo ni ujumbe ambao tunahitaji kusikia leo. Tunapofikiria kuhusu utamaduni na jamii ambayo Yeremia alikuwa akiishi na mgogoro waliokuwa nao, kwa njia nyingi, inatukumbusha utamaduni na jamii tunayoishi, kwa kuzingatia kuporomoka kwa maadili, kwa kuzingatia ukweli kwamba tunasogea mbali zaidi na zaidi na Mungu. Kwa kweli, kwa kuzingatia hali ya kiroho ya kanisa lenyewe, tunaelewa hukumu inakuja.

Billy Graham aliwahi kusema kwamba ikiwa Mungu hataihukumu Amerika, italazimika kuomba msamaha kwa Sodoma na Gomora. Kwa hivyo, sisi sio watu wateule wa Mungu kama vile Israeli walivyokuwa. Lakini tunatambua kwamba jamii yetu inapoanza kuonyeshwa na kuporomoka kwa maadili na dhambi na ukosefu wa haki na mambo yote yaliyokuwa kweli kuhusu Yuda, basi hukumu ya Mungu inatujia sisi pia.

Lakini pia tunahitaji kukumbuka kwamba manabii huhubiri urejesho na wokovu pia. Ujumbe wao unahusisha hukumu na wokovu. Kwa kweli, mwanzoni mwa vipindi tulivyokuwa tukifanya kuhusu Yeremia, tulizungumzia kuhusu ujumbe wa maagano manne ambao Danny Hayes na Scott Duval wanazungumzia kuhusu manabii katika kitabu chao, Kuelewa Neno la Mungu.

Vipengele hivyo vinne vinahusisha Israeli wametenda dhambi, wamevunja agano. Nambari ya pili, wanahitaji kutubu na kugeuka. Kipengele cha tatu cha hili ni kwamba ikiwa hakuna toba, ikiwa hakuna kugeuka, basi hukumu itakuja.

Lakini kipengele cha nne cha ujumbe huo ambacho tutaangalia katika video hii ni kwamba baada ya Mungu kutekeleza hukumu na kutekeleza hukumu hiyo, kutakuwa na urejesho. Tunapoenda kwenye kitabu cha Kumbukumbu la Torati, Musa akiwaandaa watu wa Israeli kwa ajili ya maisha katika nchi kabla ya kuingia katika nchi ya ahadi, kuna kifungu katika Kumbukumbu la Torati sura ya 30, mstari wa kwanza hadi wa 10, ambacho kwa kweli kinatoa historia ya Israeli kabla haijatokea. Tukiona hiki kama kifungu cha mosaic, kinasema hapo kwamba hiki ndicho kitakachowatokea Israeli watakapoingia katika nchi hiyo.

Wataimiliki, watapata mambo yote mema ambayo Mungu huwapa, na kisha watapata laana watakapomwacha Mungu, na Mungu atawafukuza kutoka katika nchi, kuwapeleka uhamishoni, na kuwaletae laana hizo za agano. Lakini watakapokuwa uhamishoni na watakapomgeukia Mungu, ndipo Mungu atawarejesha. Mungu atawatahiri mioyo yao, kuwarudisha katika nchi hiyo, na kuwarejesha ili wafurahie baraka zake daima.

Huo ndio ujumbe wa Yeremia pia. Baada ya hukumu hii kali, baada ya hasira kali ya Bwana kutekeleza na kufanya yote aliyokusudia, kuna urejesho. Inatia moyo kuona kwamba katika kitabu hiki kinachozingatia sana hukumu katikati ya kitabu hiki, kwa kweli kuna ujumbe wa tumaini.

Katika sura ya 26 hadi 45, ambayo inatusimulia hadithi hii ya kuhuzunisha ya jinsi Yuda walivyomwacha Bwana, hawakuwasikiliza manabii, walipitia hukumu kwa sababu hawakutumia fursa hiyo kutubu, hawakusikiliza neno la Mungu. Hata katikati ya sehemu hiyo, inalinganishwa na ahadi za matumaini na wokovu wa siku zijazo. Mungu hatawaacha watu wake.

Kama mzazi, kuna nyakati ambapo watoto wangu hufanya mambo ambayo hunikatisha tamaa. Lakini kamwe, hata ninapolazimika kuwaadhibu, hakuna wazo kwamba nitawafukuza kutoka kwa familia yangu. Kama mzazi, ninawapenda.

Upendo huo hauna masharti na hauna mwisho. Mungu ana aina hiyo hiyo ya upendo kwa kiwango kikubwa zaidi kwa watu wake. Ni jambo la kufariji kujua tunapofikiria upendo wa Mungu kwa watu wake.

Hakuna kitu ambacho tunaweza kufanya ambacho kingemfanya Mungu atupende zaidi. Lakini hata tukiwa na dhambi zetu, hakuna kitu ambacho tunaweza kufanya ambacho kingemfanya Mungu atupende kidogo. Msisitizo juu ya urejesho katika kitabu cha Yeremia ni wazi uko katika sehemu hii moja ya kitabu.

Lakini kumbuka kwamba kumekuwa na muhtasari mfupi wa tumaini ambalo Mungu analo kwa mustakabali wa Israeli, hata katika ujumbe wa kwanza kabisa wa kitabu, ambapo Yeremia anawaagiza watu kuwa mke asiye mwaminifu kwa Bwana na kuwatia moyo wamrudie. Wanapomrudia, Yeremia sura ya 3, mistari ya 15 hadi 18, inasema, hivi ndivyo Mungu atakavyowafanyia watu wake. Anasema, "...Nitawapa wachungaji wanipendezao moyo wangu, watakaowalisha kwa maarifa na fahamu."

Na mtakapongezeka na kuongezeka katika nchi siku hizo, asema Bwana, hawatasema tena, Sanduku la agano la Bwana; halitaingia akilini, wala halitakumbukwa, wala halitakosekana; halitafanywa tena.

Wakati huo, Yerusalemu itaitwa kiti cha enzi cha Bwana na taifa lote litakusanyika kwake, mbele za Bwana huko Yerusalemu. Wala hawatafuata mioyo yao tena kwa ukaidi. Katika siku hizo, nyumba ya Yuda itajiunga na nyumba ya Israeli.

Nao pamoja watakuja kutoka nchi ya kaskazini hadi nchi niliyowapa baba zenu iwe urithi." Kwa hivyo, katika siku zijazo, Mungu atawarejesha watu wake. Hawatatenda dhambi tena na kumwacha kwa uasi. Kwa hivyo, hakutakuwa na haja ya uhamisho kamwe.

Kutakuwa na muunganiko wa kaskazini na kusini. Haya ndiyo mambo ambayo Mungu atawafanyia watu wake. Na hata uwepo wa Mungu utapatikana na kufurahiwa na Israeli kwa njia ya kina na kamili zaidi.

Hakutakuwa na haja ya sanduku la agano na patakatifu pa patakatifu ili watu waingie mbele za Mungu kwa njia hiyo kwa sababu Yerusalemu yote itakuwa takatifu kwa Bwana. Na wataweza kumjua Bwana na kumwona Bwana kwa njia ya kina zaidi. Yeremia 23, tunaona mwanga mwingine wa tumaini ambalo Mungu ameweka kwa ajili ya mustakabali wa Israeli.

Na hili liko katika kifungu, kumbuka, ambapo Yeremia anazungumzia uongozi mbaya ambao Yuda alikuwa nao katika siku zake. Na katika sura ya 22, ulikuwa na wafalme wa Yuda ambao kutotii kwao kulileta hukumu juu ya watu. Hatimaye Mungu anakomesha uhusiano wake na ukoo wa Daudi kwa muda kwa sababu kila mmoja wao alifanya yaliyo mabaya machoni pa Bwana.

Sura ya 23 inasema, Ole wao wachungaji wanaowaharibu na kuwatawanya kondoo wa malisho yangu. Tunatambua kutokana na kusoma hadithi ya Agano la Kale kwamba kila mmoja wa wafalme katika ukoo wa Daudi kwa namna fulani alikuwa mtu wa kukatisha tamaa. Hata Daudi, ambaye ni mtu anayeupendezo moyo wa Mungu, anatenda dhambi kubwa.

Hezekia alifanya makosa. Hata mwishoni mwa maisha yake, Yosia alifanya kosa kubwa lililosababisha kifo chake. Yote kwa njia fulani ni ya kukatisha tamaa.

Hatimaye Mungu atawabadilisha viongozi wa zamani wenye makosa na kuwaweka viongozi wa siku zijazo ambao watawachunga Israeli katika mwelekeo sahihi. Kuhani na manabii sura ya 23 inawalenga manabii wa uongo. Bwana atawainua viongozi wa kiroho kwa ajili ya Israeli ambao watakuwa kila kitu ambacho Mungu alikusudia wawe.

Na hii hapa ahadi katika mstari wa 3. Ndipo nitakapokusanya mabaki ya kundi langu kutoka nchi zote nilizowafukuza, nami nitawarudisha zizini mwao, nao watazaa na kuongezeka. Nitaweka wachungaji wangu juu yao watakaowatunza; wala hawataogopa tena wala hawatafadhaika; wala hata mmoja wao hatapotea, asema Bwana.

Tazama, siku zinakuja, asema Bwana, nitakapomchipushia Daudi Chipukizi la haki; naye atatawala kama mfalme, atatenda kwa busara, na kutenda haki na haki katika nchi; katika siku zake Yuda ataokolewa, na Israeli atakaa salama; na hili ndilo jina atakaloitwa.

Bwana ndiye haki yetu." Kwa hivyo, kushindwa kote kwa wakati uliopita na hukumu yote ya wakati huu katika wakati wa Yeremia, yote hayo yatabadilishwa na kubadilishwa. Na kwa hivyo wazo hilo linaguswa katika sehemu mbalimbali katika kitabu, lakini linakuwa lengo kuu katika sura ya 30 hadi 33. Tunasoma mwanzoni mwa sehemu hii kwamba Mungu alikuwa amemwamuru Yeremia kuandika maneno haya kwenye gombo.

Kwa hivyo, inaonekana kama katika hatua yao ya awali, maneno haya maalum ya nabii yalikuwa kitabu tofauti na yalikuwa yametengwa kwa ajili ya msisitizo na kuisitiza wazo hili kwamba Mungu ana mustakabali kwa Israeli. Sasa, wasomi wakosoaji, kama walivyoangalia vitabu vya unabii, mara nyingi wamebishana kwamba ujumbe halisi wa manabii ulikuwa wa hukumu. Na kwamba wahariri au wahariri wa baadaye walikuja na kuongeza maneno ya matumaini ili kwa namna fulani kuleta kitu chanya kutokana na haya yote.

Na kwamba maneno haya ya matumaini na urejesho na wokovu huenda hayakuwa ya kweli kwa nabii wa awali kwa sababu yangepunguza ukubwa wa neno la awali la hukumu. Tatizo la wazo hilo ni kwamba hakuna kitabu hata kimoja cha unabii katika kundi lote ambapo hakuna neno la wokovu. Nadhani ujumbe mkali zaidi wa hukumu ni kitabu cha Amosi.

Hakuna mengi sana katika kitabu hicho yenye chanya. Amosi anazungumzia siku ya Bwana, na anasema, unafikiri kwamba itakuwa siku ya nuru kwa Israeli, kwamba Mungu atawashinda maadui zake. Kwa kweli itakuwa siku ya giza.

Itakuwa kama mtu anakimbia simba na kukimbilia dubu. Na kisha, ikiwa kwa namna fulani anaweza kumtoroka dubu na kuingia ndani ya nyumba yake na kuegemea ukutani ili ajipumzishe, nyoka atatoka ukutani na kumwuma mkono. Hawataepuka hukumu ya Mungu.

Na anawakilisha mabaki wanaotoka katika hukumu. Ni sehemu moja tu ya kumi ya taifa ndiyo itakayosalia. Taifa, mabaki, litakuwa kama mwana-kondoo aliyeraruliwa kutoka kinywani mwa mwindaji.

Na kitakachobaki ni sehemu ya sikio, kipande cha mkia, sehemu ya mguu. Lakini mwishoni mwa kitabu cha Amosi, hata pamoja na ujumbe huo wa hukumu, sura ya 9, mistari ya 11 hadi 15, Mungu atajenga upya Maskani ya Daudi iliyoanguka. Na katika siku zijazo, Mungu atakapowabariki watu wake na kuwarudisha katika nchi, vilima vitatiririka divai na kutakuwa na baraka, furaha na ustawi.

Kwa hivyo, tukifikiri kwamba ujumbe wa manabii ulikuwa hukumu pekee, tuna tatizo katika kundi la unabii kwa sababu kila mara, katika kila kitabu cha unabii, kuna ahadi fulani ya wokovu. Katika Yeremia, inaangaziwa katika sura ya 30 hadi 33. Kuna usemi unaotokea mwanzoni na mwisho wa sehemu hii, na mara kadhaa ndani ya sura ya 30 hadi 33 pia, unaoelezea jinsi marejesho haya yatakavyokuwa.

Bwana anasema kwamba nitarudisha utumwa wa watu wangu. Tunaona hilo katika sura ya 30, mstari wa 3 mwanzoni, na kisha sura ya 33, mstari wa 26 mwishoni mwa hili. Kwa hivyo, ahadi hii kwamba Mungu atarudisha utumwa kwa kweli inatoa ujumuishaji kwa kitabu cha faraja.

Usemi huo pia upo katika sura ya 30, mstari wa 18, sura ya 31, mstari wa 23. Neno la Kiebrania, Nitawarejeshea watu wangu baraka, ni neno shub shabut. Kwa hivyo, aina mbili za neno letu shub ambazo ni muhimu sana kitheolojia katika kitabu cha Yeremia.

Mungu amewaamuru watu kurudi kwake tena na tena, wamrudie, na wamekataa kurudi mara kwa mara. Kwa hivyo kile Bwana anachoahidi kufanya mwishoni mwa mchakato huu wote ni kwamba Bwana ndiye atakayewarudisha na kuwarejesha watu wake, naye atawarejesha katika nchi yao, na kufanya kile ambacho Musa aliahidi kwamba Mungu angewafanyia Israeli katika Kumbukumbu la Torati sura ya 30. Sasa, katika fasihi ya unabii, na tena, nadhani hili ni jambo ambalo linaweza kukusaidia unaposoma manabii na kuwafahamu zaidi.

Hili haliko katika kitabu cha Yeremia pekee. Jumbe za wokovu huwa zinawasilishwa kwa aina mbili za msingi. Kuna aina mbili za msingi za jumbe za wokovu ambazo tunazo katika manabii wa Agano la Kale.

Ya kwanza ni ile inayoitwa unabii wa wokovu. Unabii wa wokovu. Sawa, hapa kuna ufafanuzi wa hilo au maelezo yake.

Unabii wa wokovu ni mahali ambapo Mungu anatoa ahadi ya kuwaokoa watu wake kutoka katika hali hatari, ya kukata tamaa, na wakati mwingine hata isiyo na matumaini. Hilo ni wazi litakuwa aina muhimu hapa katika Yeremia 30 hadi 33 kwa sababu uhamisho utawakilisha kwa watu wa Israeli hali ya kukata tamaa, hatari, na isiyo na matumaini. Hasa, tunachokiona katika unabii wa wokovu ni kwamba mara nyingi kutakuwa na amri ya kutoogopa, usiogope.

Kitu ambacho tunakiona mara kwa mara katika Agano la Kale. Na kisha sehemu ya unabii na sehemu kubwa ndani yake ni kwamba unabii utalinganisha hali ya sasa na ukombozi ambao Bwana ataleta. Kwa hivyo uko katikati ya ugumu huu.

Kwa mtazamo wako, inaweza kuonekana kuwa haina matumaini kabisa, lakini usiogope. Nitakuokoa. Nitakutoa katika hili.

Ni ahadi kwamba Mungu atatenda. Na wakati mwingine, watu walipokuwa katika hali hatari au ngumu, mara nyingi wangemuuliza Bwana, Bwana, kwa nini unalala? Uko wapi? Utaingilia lini? Unabii wa wokovu ni ahadi maalum kutoka kwa Mungu kwamba ataingilia kati katikati ya hali hii. Hivi sasa, wakati mwingine tunaona unabii wa wokovu, ahadi hizi zisizo na woga, zikitolewa kwa watu binafsi katika vitabu vya unabii.

Na tukiangalia mifano michache katika kitabu cha Isaya. Kwa hivyo, hii si kitu tu katika kitabu cha Yeremia. Ni kweli kwa manabii kwa ujumla.

Nabii Isaya anamjia Mfalme Ahazi katika Isaya sura ya 7 na kumpa unabii wa wokovu. Na katikati ya haya, Ahazi, ili kukukumbusha kidogo kumhusu, ni mmoja wa wafalme wabaya zaidi ambao Yuda amewahi kuwa nao. Alifanya maovu machoni pa Bwana.

Hakumtumaini Bwana. Aliwatoa wanawe kafara motoni. Namaanisha, mmoja wa wawakilishi wabaya zaidi wa nasaba ya Daudi wa nyakati zote.

Lakini katika siku za Ahazi, Yuda inashambuliwa na muungano wa Washami na Waefraimu. Shamu na Israeli wanashambulia Yuda. Na katikati ya hayo, Isaya anamjia Ahazi na kumpa unabii wa wokovu.

Na Isaya sura ya 7 mstari wa 3 unasema hivi: Bwana akamwambia Isaya, Toka ukamlaki Ahazi, wewe na mwanao, mkaangalie bwawa la juu kwenye njia kuu ya uwanja wa kufua. Kwa hivyo, Israeli au Yuda inashambuliwa na Israeli na Shamu. Yerusalemu iko karibu kuvamiwa na jeshi la adui.

Ahazi yuko nje akiangalia chanzo cha maji ili kuona kama, unajua, tutaweza kuishi katika hili. Ujumbe ambao Isaya anampa ni huu. Unasema, kuwa mwangalifu, nyamaza, usiogope, wala usiruhusu moyo wako uzimie, kwa sababu ya visiki hivi viwili vya moto vinavyotoa moshi.

Una wasiwasi kuhusu wafalme hawa wawili watakaoingia katika nchi hii, wana majeshi haya makubwa. Usiogope, usifadhaike kuhusu hili, usifadhaike. Mungu yuko karibu kuwaangamiza hawa watu.

Ni visiki viwili tu vya kuni vinavyotoa moshi. Usijali kuhusu hasira kali ya Rezani na Shamu na mwana wa Amalia, wafalme hawa wawili wanaoshambulia. Usiogope kwa sababu Shamu na Efraimu wamekusudia mabaya dhidi yako, wakisema twende Yuda.

Shambulio lao halitafanya kazi. Pumzika katika ahadi ya Mungu. Huo ni unabii wa wokovu.

Wako katika hali ya kukata tamaa. Usiogope. Mungu ataingilia kati.

Jambo la kusikitisha ni kwamba, Mfalme Ahazi, kwa sababu ya uovu wa moyo wake, haamini unabii wa wokovu, na anajaribu kutatua tatizo hili peke yake, na matokeo yake analeta maafa kwa Yuda. Baadaye, mwana wa Ahazi, Hezekia, hata hivyo, atapokea unabii wa wokovu. Na huu ndio wakati ambapo, tena, tumezungumzia hadithi hii mara kadhaa, Yerusalemu imezungukwa na jeshi la Ashuru.

Hezekia anamgeukia Bwana kwa maombi na imani na anaamini kwamba Mungu atamwoko. Kwa sababu hiyo, Isaya anamjia na kumpa unabii wa wokovu. Sura ya 37, mstari wa 5. Usiogope kwa sababu ya maneno uliyoyasikia, ambayo vijana wa mfalme wa Ashuru wamenitukana.

Kwa hivyo, nabii anasema, angalieni, msiogope vitisho wanavyoleta Waashuri dhidi yenu na makufuru waliyomfanyia Mungu. Mstari wa 7, tazama, nitatia roho ndani yake, naye atasikia uvumi, na kurudi katika nchi yake mwenyewe, nami nitamfanya aanguke kwa upanga katika nchi yake mwenyewe. Msiogope.

Uko katika hali ya kukata tamaa. Nitabadilisha hilo. Nitamtunza mfalme aliyekuvamia.

Nitakulinda. Tofauti kati ya Hezekia na baba yake ni kwamba Hezekia aliamini katika hofu, si ahadi. Mungu anapotoa unabii wa wokovu, anataka watu waitikie kwa imani.

Kwa hivyo, baadaye katika kitabu cha Isaya, sura ya 43, mstari wa 1 hadi 3, Mungu atatoa unabii wa wokovu kwa watu wa Israeli kwa ujumla, kwa wahamishwa wanaoishi katika nchi hiyo—watu wale wale ambao Yeremia anawalenga. Kwa hivyo, hiki ni kifungu muhimu sana katika somo letu la kitabu cha Yeremia.

Sikiliza Isaya anachowaambia walio uhamishoni. Lakini sasa, Bwana asema hivi na hiki ni mojawapo ya vifungu ninavyopenda zaidi katika manabii wote kwa sababu ya ahadi hapa. Bwana aliyekuumba, Ee Yakobo, aliyekuumba, Ee Israeli, asema hivi, usiogope; maana nimekukomboa.

Na sasa, unabii wa wokovu, usiogope. Unaashiria wokovu utakaotokea kana kwamba tayari umetokea. Nimekukomboa.

Nimekuita kwa jina. Wewe ni wangu. Kuna uhusiano ambao ninao.

Na kwa msingi wa uhusiano huo, nitakuokoa. Na kisha Bwana anasema, utakapopita katika maji, nitakuwa pamoja nawe. Na utakapopita katika mito, haitakugharikisha.

Utakapopita katika moto, hutateketea, wala mwali wa moto hautakuunguza, kwa maana mimi ni Bwana, Mungu wako, Mtakatifu wa Israeli, Mwokozi wako. Sawa.

Wanapoanza safari ya kurudi katika nchi ya ahadi, haijalishi wanapitia nini, iwe watalazimika kupita katika maji au kutembea katika moto, Mungu atakuwa pamoja nao. Mungu atawarudisha katika nchi ya ahadi, naye atawaokoa kutoka katika hali ngumu waliyomo. Katika kitabu cha Isaya, ni nini basi kinachowasumbua walio uhamishoni? Je, wataitikia hofu hii, si ahadi kama Ahazi alivyofanya au kama Hezekia alivyofanya? Kwa hivyo, katika Yeremia 30-33, Yeremia pia atawajia watu na ahadi zisizo za hofu.

Na ahadi ambazo ni maneno ya wokovu ambapo Bwana atasema, Ninajua hali ya kukata tamaa uliyo nayo, lakini nitakutunza, na nitakuokoa. Hebu tuangalie sura ya 30, mistari ya 10 na 11. Sura ya 30, mistari ya 10 na 11, inasema, basi usiogope, Ee Yakobo, asema Bwana.

Ujumbe uleule tuliouona kwa Ahazi, kwa Hezekia, kwa watu katika kitabu cha Isaya. Hiyo ndiyo Yeremia anayorudi nayo kwa wahamishwa. Msiogope.

Tulia. Ee Yakobo, mtumishi wangu. Sawa.

Sababu ya Mungu kutenda na kufanya hivi kwa ajili ya Israeli ni kwa sababu kuna uhusiano maalum alio nao na watu hawa. Amewachagua. Amewachagua kwa neema Yake ya bure ili wawe watu wao, na hilo halitabadilika.

Usifadhaike, Ee Israeli, kwa maana tazama, nitakuokoa kutoka mbali. Na wazao wako kutoka nchi ya uhamisho wao, Yakobo atarudi, naye atakuwa na utulivu na raha, wala hapana atakayemtia hofu; kwa maana mimi nipo pamoja nawe ili nikuokoe, asema Bwana.

Nitayaangamiza kabisa mataifa yote ambayo umetawanyika kati yao, lakini hakuna hata mmoja wenu, ila ninyi, sitayaangamiza kabisa. Kwa hivyo, kuna hali ya kukata tamaa. Wako katikati ya utumwa.

Wako katika nchi ya kigeni. Wamekandamizwa na maadui hawa. Mungu anaahidi kuingilia kati ili kuwaokoa.

Nitakuokoa. Yashah, mojawapo ya maneno muhimu ya Kiebrania kuhusu wokovu katika Agano la Kale. Bwana atachukua hali yao ya sasa na kuibadilisha.

Wako chini ya hukumu kutoka kwa maadui zao. Bwana atawaangamiza adui zao na kuwaokoa Israeli. Kwa hivyo, kuna mabadiliko haya yanayotokea katika manabii hawa wa wokovu.

Wazo hilo linaendelea huku nabii akipanua unabii huu wa wokovu katika mistari ya 12 hadi 17 katika sura ya 30. Kitakachotokea katika sehemu ya mwanzo ya unabii huu wa wokovu ni kwamba kuna mkazo mpana na wa kina kuhusu hali ya sasa ya kukata tamaa ambayo Yuda iko ndani yake. Kwa kweli, unapoiangalia Yuda uhamishoni, inaonekana kama hii ni hali isiyo na matumaini.

Na hivi ndivyo Bwana asemavyo. Jeraha lako, mstari wa 12, halitibiki. Sawa? Umejeruhiwa.

Una ugonjwa. Hautibiki. Hii ni hali isiyo na matumaini.

Jeraha lako ni kubwa sana. Hakuna wa kukutetea. Hakuna dawa ya jeraha lako wala uponyaji kwako.

Inatukumbusha mapema katika kitabu wakati watu wanatafuta bomu huko Gileadi, na hakuna kitu hapo. Wapenzi wako wote wamekusahau. Kuzungumzia mataifa ambayo wameshirikiana nayo kujaribu kutoka katika hali hii.

Hawakujali, kwa maana nimekupiga kama adui na adhabu ya adui asiye na huruma. Kwa sababu hatia yako ni kubwa, dhambi zako ni kubwa. Kwa nini unalia juu ya jeraha lako? Maumivu yako hayatibiki kwa sababu hatia yako ni kubwa, na kwa sababu dhambi zako ni kubwa, nimekutendea mambo haya. Je, kuna kitu chochote hapa kinachoonekana kuwa na matumaini hata kidogo? Haitibiki.

Hawana dawa. Hawana msaada. Na wamekuwa chini ya hukumu ya Mungu.

Na kisha, mstari wa 16 unaonekana kama nyundo itaanguka hapa kwa sababu nabii anasema, kwa hivyo, laken, ambayo, kama tulivyoangalia hotuba za hukumu, mara nyingi ni kuanzisha hukumu ya hukumu, jambo ambalo Mungu atafanya dhidi yao. Na kwa hivyo tunatarajia, kwa kuzingatia mstari wa 12 hadi 15, tunatarajia hukumu ya

hukumu, ya hatia, na hivi ndivyo nitakavyofanya. Dhambi zako ni kubwa, hatia yako ni kubwa, nimekutendea mambo haya, lake ken.

Lakini basi sikiliza asemavyo Bwana. Wote wanaokula wataliwa, na adui zako wote, kila mmoja wao, watakwenda utumwani. Wale wanaokuteka nyara watanyang'anywa, na wote wanaokuomba, nitawafanya kuwa mawindo.

Kwa maana nitakurudishia afya, nami nitakuponya majeraha yako, asema Bwana, kwa sababu wamekuita mkimbizi. Ni Sayuni ambayo hakuna anayeijali. Hilo ni kifungu kizuri kwa sababu kinaanza kwa kusema hakuna uponyaji, hakuna tiba, hakuna tumaini; kwa hivyo, nitawaangamiza adui zako, nami nitakuponya na kukurejesha.

Tim Keller anasema kwamba kifungu hiki ni kielelezo kizuri cha neema ya Mungu isiyo na mantiki, ambapo hakuna chochote katika hali ya sasa ambacho kingewafanya wafikiri kwamba kuna tumaini lolote kwa mustakabali wao, lakini kwa hivyo nitakurudishia afya, nitaponya majeraha yako. Kwa hivyo, katika unabii wa wokovu, ahadi ya kutoogopa, ahadi kwamba Mungu angeingia katika hali hii kwa njia maalum, kwamba Mungu ataokoa, atakomboa, ataokoa, atakomboa, na kisha kutokana na mabadiliko hayo hali hiyo isiyo na matumaini, ndivyo unabii wa wokovu unavyohusu. Sasa, aina nyingine ya msingi ya wokovu katika manabii wa Agano la Kale ndiyo inayotajwa kama taswira ya wokovu.

Na jinsi usemi wa wokovu ulivyo, tena, ni ujumbe wa matumaini, ni ahadi. Wakati mwingine, kutofautisha kati ya unabii wa wokovu na usemi wa wokovu si rahisi sana, lakini unachopata katika usemi wa wokovu ni kwamba unatoa maelezo ya kishairi ya hali itakayokuwepo katika wakati ujao wa wokovu wakati Mungu atakapowarejesha watu wake. Mara nyingi, kwa njia zilizotiwa chumvi sana, za kishairi, na nzuri, hivi ndivyo urejesho wa Mungu utakavyokuwa. Katika manabii, Mungu anapowarudisha watu wake kutoka uhamishoni, hivi ndivyo maisha yao yatakavyokuwa.

Kumbuka katika Amosi, vilima vitadondoka divai kwa sababu kutakuwa na ustawi wa ajabu. Kwa hivyo, aina hii ya maelezo ya kishairi yaliyotiwa chumvi, ya kupita kiasi, ya jinsi maisha yatakavyokuwa wakati wa wokovu ndiyo taswira ya wokovu ilivyo. Na tunaelewa tunapoangalia mambo haya kwamba manabii wanaangalia zaidi ya wakati ambapo watu wangerudi katika nchi. Hatimaye wanatazamia ufalme wa Mungu ujao.

Sasa, baadhi yetu tunaweza kuuliza swali, je, wanazungumzia ufalme wa milenia au ufalme wa milele? Katika manabii, nadhani kama ungewauliza Isaya au Yereimia, au Ezeieli swali hilo, huenda wasijue unachozungumzia. Wanatazamia tu ufalme. Na wanatazamia wakati huu ujao wa urejesho na wokovu, na wanatumia taswira hizi nzuri za kishairi za maisha na baraka na amani na ustawi kuelezea kwa watu, hivi ndivyo Mungu atakavyokufanyia.

Tena, si Yeremia pekee anayefanya hivi. Hii ni sifa ya fasihi ya unabii kwa ujumla. Kwa hivyo, sikiliza kifungu hiki kutoka Isaya sura ya 11, mistari ya 6 hadi 9. Nadhani tunaifahamu hii.

Mbwa mwitu atakaa pamoja na mwana-kondoo, na chui atalala pamoja na mwana-mbuzi, na ndama na simba na ndama aliyenona watakuwa pamoja, na mtoto mdogo atawaongoza. Kwa hivyo, unaweza kufikiria mtoto mdogo akiwachukua wanyama wake wa kipenzi au wanyama wake wa kipenzi, na inahusisha ndama, simba, na chui? Na anampiga chui katika hali ya amani hapa.

Ng'ombe na dubu watakula pamoja, watoto wao watalala pamoja, na simba atakula majani kama ng'ombe. Mtoto anyonyaye atacheza juu ya shimo la nyoka na hatalazimika kuwa na wasiwasi kuhusu kuumwa. Mtoto aliyeachishwa kunyonya ataweka mkono wake kwenye pango la nyoka, usalama wao kamili.

Hawatadhuru wala kuharibu katika mlima wangu wote mtakatifu. Kwa hivyo, maelezo haya mazuri ya kishairi yanatumia ufalme wa wanyama kama uwakilishi wa hali ya amani na maelewano kamili ambayo yatakuwepo katika ufalme ujao. Sasa, je, lugha hii ni halisi, au ni ya mfano? Naam, nadhani, kwa namna fulani, inaweza kuwa vyote viwili.

Kwa sababu Bwana atabadilisha laana na kugeuza kifo na mambo yote yanayotokea katika mbingu mpya na dunia mpya, lakini zaidi ya hayo, nadhani ni njia ya kishairi ya kuelezea maelewano kamili katika ulimwengu wa kisiasa, katika ulimwengu wa binadamu, katika ulimwengu wa asili. Ni ahadi hii kubwa iliyopanuka.

Kuna ahadi nyingine kama hii. Ufalme ujao utakuwaje? Naam, Isaya anauelezea hivi katika Isaya sura ya 65. Na Isaya 65 inasema hivi, kwa maana tazama, naumba mbingu mpya na dunia mpya.

Na tena, kutoka kwa mtazamo wa Agano Jipya, tunataka kuuliza swali, je, huu ni ufalme wa milenia au ufalme wa milele? Manabii hawaoni mambo waziwazi. Wanaona tu ufalme. Mambo ya kwanza hayatakumbukwa wala hayataingia akilini, bali furahini na kushangilia milele katika yale ninayoyaumba.

Kwa maana tazama, naumba Yerusalemu uwe furaha, na watu wake wawe furaha. Kwa hivyo, fikiria mateso yote, na fikiria taabu, maumivu ya moyo, na maafa ambayo watu walipitia. Naam, Mungu atakapoirejesha, Yerusalemu itakuwa mahali pa furaha na sherehe tena.

Bwana anasema nitaufurahia Yerusalemu na kuwafurahia watu wangu. Sauti ya kilio na kilio cha dhiki hazitasikika tena humo. Sawa, sasa hapa kuna mstari wa kuvutia.

Isaya 65 mstari wa 20. Hatakuwapo tena mtoto mchanga atakayeishi siku chache tu, wala mzee asiyetimiza siku zake. Kwa maana kijana atakufa akiwa na umri wa miaka mia, na mwenye dhambi mwenye umri wa miaka mia atalaaniwa.

Kwa hivyo tena, tunajikuta katika maswali kuhusu kama ni milenia. Je, huu ni ufalme wa milele? Nadhani ni njia ya kishairi tu ya kusema kwamba hali za kifo na athari za laana tunazoziona sasa zitabadilika sana katika ufalme ujao. Na katika wakati huo, kifo kitapungua hadi kufikia hatua ambapo mtu akifa akiwa na umri wa miaka mia moja, atachukuliwa kuwa mtoto. Atachukuliwa kuwa laana.

Sasa, kuna sehemu zingine katika manabii ambapo, katika ufalme huu ujao, kifo kitazimwa kabisa. Kwa hivyo picha hizo zinaruka dhidi ya kila mmoja. Hatupaswi kusoma hizi kwa njia halisi.

Ni kusema tu kwamba hali na athari za laana zitageuzwa. Na hivi ndivyo Mungu anavyowaahidi watu: Watajenga nyumba na kukaa ndani yake.

Watapanda mizabibu na kula matunda yake. Hawatajenga, na mtu mwingine akae ndani yake. Hawatapanda na mtu mwingine akale.

Na kwa maana kama siku za mti ndivyo zitakavyokuwa siku za watu wangu, na mteule wangu atafurahia kazi za mikono yao kwa muda mrefu. Kwa hivyo, kile kilichotokea uhamishoni ambapo adui aliingia na kuvamia nchi na kuharibu miji yao na kuichukua, hilo halitokea tena. Na hawatajenga nyumba kamwe na hawataweza kuishi ndani yake.

Hawatapanda tena mizabibu na mtu mwingine ale matunda yake. Watakaa katika nchi hiyo mradi mti upo. Watakuwa na maisha marefu, baraka, na ustawi.

Hivyo ndivyo taswira ya wokovu inavyoonekana. Na katika Yeremia sura ya 30 hadi 33, pia tuna ahadi hizi zilizo wazi na zenye upana wa hali ya juu kuhusu jinsi amani na ustawi wa ufalme ujao utakavyokuwa wakati Israeli itakaporudi katika nchi hiyo. Katika siku za Yeremia, wanachukuliwa katika mawimbi matatu ya uhamisho.

Lakini ahadi katika kitabu cha faraja ni kwamba Bwana atawarudisha na watafurahia tena nchi hii inayotiririka maziwa na asali. Wataifurahia milele. Na Bwana atabadilisha mioyo ya watu wake ili wasilazimike tena kupitia aina hii ya hukumu kali ambayo wamepitia.

Acha nisome baadhi ya haya katika kitabu cha Yeremia katika 30 hadi 33. Tuna taswira ya wokovu katika Yeremia 31, mistari ya 11 hadi 14. Sawa, Yeremia 31, mistari ya 11 hadi 14.

Kwa maana Bwana amemkomboa Yakobo, na kumkomboa kutoka mikononi mwa watu walio hodari kuliko yeye. Watakuja na kuimba kwa sauti kubwa juu ya vilima vya Sayuni, nao watafurahi kwa ajili ya wema wa Bwana, kwa ajili ya nafaka, divai, na mafuta, na kwa ajili ya kondoo na ng'ombe wachanga. Maisha yao yatakuwa kama bustani iliyotiwa maji, wala hawatadhoofika tena.

Ndipo wasichana watafurahi katika ngoma, na vijana na wazee watafurahi. Nitageuza maombolezo yao kuwa furaha, nitawafariji na kuwapa furaha badala ya huzuni.

Nitaishibisha roho ya kuhani kwa wingi, na watu wangu watashiba kwa wema wangu, asema Bwana." Unachopaswa kusikia hapo ni kwamba katika taswira ya hali ya baadaye ya marejesho katika ufalme wa Mungu, wakati haya yote yatakapotimizwa kikamilifu, ni mabadiliko kamili ya yale ambayo watu waliyapitia katika siku za Yeremia. Walikuwa wamepitia mateso ya kuzingirwa, njaa, na tauni. Na kumbuka picha katika 2 Wafalme wa Samaria wakati wa kuzingirwa.

Kichwa cha punda kinauzwa kwa shekeli 80 za fedha. Robo ya lita ya mavi ya njiwa kwa shekeli tano za fedha. Hali mbaya ya njaa na kuzingirwa, sasa watapata raha tele.

Katika siku za Yeremia, kuna maombolezo na huzuni. Na moja ya mambo yaliyonivutia nilipokuwa nikisoma sehemu hii ambayo ilinigusa nilipokuwa nikisoma tena nikijiandaa kwa masomo haya ni kwamba kuna msisitizo mzito katika 30 hadi 33 kuhusu ukweli kwamba uhamishoni ulikuwa na sifa ya kulia, kuomboleza na huzuni. Hilo litabadilishwa kuwa sherehe ya ghasia.

Katika baadhi ya maeneo, wasichana wanapiga matari, wanacheza, wanafurahi. Hilo ndilo linaloendelea hapa. Watu wanaimba na wanamsifu Mungu.

Ni mabadiliko makubwa ya mambo ambayo tumesoma kuyahusu katika sehemu zingine katika kitabu. Kumbuka, katika sura ya 9, kifo kinapanda kupitia dirishani, na hali ni mbaya sana katika nchi ya Yuda kiasi kwamba Yeremia anasema tunahitaji kuwaita wanawake ambao ni waombolezaji wa kitaalamu. Nao wanahitaji kuja na kuelezea huzuni ya watu wetu kwa sababu kifo kimepanda kupitia dirishani.

Yeremia mwenyewe ndiye nabii anayelia na laiti kichwa changu kingekuwa chemchemi ya machozi ili niweze kulia bila kukoma kwa ajili ya watu wangu kwa sababu ya yale wanayopitia. Machozi hayo yote yatageuzwa kuwa furaha. Kumbuka, katika hali ya Yeremia, moja ya ishara au moja ya mambo ambayo Yeremia alitenda maishani mwake ni kwamba Mungu anamwambia katika Yeremia 16 mistari ya 1-4 kwamba haruhusiwi kuoja, haruhusiwi kuzaa watoto, haruhusiwi kwenda mahali pa karamu na sherehe.

Naam, kama Mungu angempa Yeremia amri hiyo katika urejesho, angelazimika kuondoka Yerusalemu kwa sababu kila mahali katika jiji patakuwa mahali pa sherehe. Lakini umaskini huo na kukata tamaa huko, huzuni hiyo, njaa, mambo hayo yote yatageuzwa. Katika mstari wa 18 katika Yeremia 31, sauti inasikika Rama, kilio na kilio cha uchungu.

Raheli anawalilia watoto wake. Anakataa kufarijiwa kwa ajili ya watoto wake kwa sababu hawapo tena. Kwa hivyo, mama wa makabila ya Israeli anaonyeshwa akiomboleza kwa sababu watu wake wameangamizwa, lakini Mungu atawarudisha kwa furaha na shangwe na sherehe.

Sikiliza maelezo ya mji wa Yerusalemu ambayo tumepewa. Kifungu ninachotaka kukiangalia hapa, sura ya 31 mistari ya 38 hadi 40. Tuna taswira nyingine ya wokovu hapa.

Bwana asema hivi, Pole sana, tazama, siku zinakuja, asema Bwana, ambazo mji utajengwa upya kwa ajili ya Bwana, kuanzia mnara wa Hananeli hadi lango la pembeni; na kamba ya kupimia itatoka moja kwa moja hadi kilima cha Garebu, kisha itageuka hadi Goa; na bonde lote la maiti na majivu, na mashamba yote hadi kijito cha Kidroni, hadi kona ya lango la farasi, kuelekea mashariki, yatakuwa matakatifu kwa Bwana.

Haitang'olewa wala kuangushwa tena. Kwa hivyo, tunasikia maneno hayo ya hukumu ambayo yameelezea huduma ya Yeremia, kung'oa, kubomoa, lakini Mungu yuko karibu kufanya kazi ya kupanda, kurejesha, na kujenga upya watu wake. Na jiji lote la Yerusalemu litakuwa takatifu kwa Bwana.

Sio tu kwamba itakuwa maeneo ya hekalu. Manabii kadhaa, wanapozungumzia kuhusu urejesho wa siku zijazo, kimsingi ni mawazo manne ambayo yanaendelea kurudiwa kila mara kuhusu urejesho huo. Kwanza, Mungu atawarudisha Israeli kutoka uhamishoni.

Nambari ya pili, atajenga upya na kuijenga upya miji yao. Nambari ya tatu, haswa, atajenga upya mji wa Yerusalemu, na watu watajenga upya hekalu. Ezeieli 40 hadi 48 inatupa maelezo marefu ya jinsi hekalu hilo la baadaye litakavyokuwa.

Yeremia haongei sana au hataji hekalu hata kidogo. Anazungumzia tu ujenzi mpya wa jiji la Yerusalemu. Katika sura ya tatu, alisema hata hawatalitengeneza upya Sanduku la Agano.

Hawatahitaji tena. Mji mzima wa Yerusalemu utakuwa mtakatifu kwa Mungu. Kumbuka jinsi mji wa Yerusalemu ulivyokuwa katika siku za Yeremia.

Katika sura ya tano, wanapita mjini wakijaribu kumpata mtu mmoja mwenye haki, lakini hawawezi kumpata. Kuna maeneo kama Bonde la Hinomu ambapo kumekuwa na Tofethi na mahali patakatifu pa miungu ya kipagani na desturi za kutoa kafara kwa watoto. Hata maeneo yale ambayo yamejaa maiti ambazo zimechafuliwa hatimaye yatakuwa maeneo matakatifu kwa Mungu.

Yerusalemu yote itakuwa mahali pa furaha na sherehe. Ahadi ya nne ambayo manabii watatoa ni kwamba mataifa hatimaye yatashiriki katika baraka za wokovu huo pia. Tutazungumzia hilo katika kikao kijacho.

Sasa hebu tufikirie kuhusu Yeremia 30 hadi 33. Tumeona manabii wa wokovu na taswira za wokovu. Tumeona ujumbe huu mzuri.

Hebu tufikirie kuhusu Yeremia 30 hadi 33 kwa kuzingatia ujumbe wa kitabu cha Yeremia kwa ujumla. Muundo wa kitabu, hadithi ya kitabu, tumeona wazi kwamba Yeremia hafuati mwendelezo wa mstari ambao kwa kawaida tunatarajia katika kitabu. Hata wakati kitabu kinatuambia kimsingi hadithi ya maisha na huduma ya Yeremia, kuna sehemu zake tu ambazo ni za mpangilio wa matukio.

Kuna aina zaidi ya aina hii ya upangaji na ulinganifu wa masimulizi. Licha ya muundo huu ambao wakati mwingine huchanganyikiwa, naamini kwamba kitabu cha Yeremia kimsingi kimejengwa juu ya mpango fulani. Ingawa ni kitabu cha jumbe, mahubiri na mausia, kuna harakati zinazoendelea hapa ambapo kuna tatizo na suluhisho linalokuja.

Kumbuka kwamba tatizo katika ujumbe wa kwanza kabisa wa kitabu ni kwamba kuna uhusiano uliovunjika kati ya Mungu na watu wake. Hasa, picha zinazotumika hapo katika sura ya pili, ile ya kwanza, Yuda na Israeli, zimekuwa mke asiye mwaminifu. Wamefanya ukahaba.

Wamefanya uzinzi wa waziwazi tena na tena dhidi ya Bwana kwa kuabudu miungu hii mingine. Uhusiano mwingine unaoelezwa hapo katika sura ya tatu, mistari ya 19 na 20, ni kwamba wamekuwa wana wasio waaminifu. Kwa hivyo, mpango wa kitabu, kitabu cha Yeremia, sio tu kuhusu uharibifu huu wa nasibu.

Sio tu kuhusu Mungu kutoa hasira yake na kusema, wow, watu hawa wametumia vibaya agano. Nitalipiza kisasi nao. Kusudi la yote hayo ni kwamba hatimaye, Mungu anachukua hatua ya kuadhibu dhambi za zamani, bali kuzisafisha na kuzirejesha ili mahusiano hayo yaliyovunjika yaweze kujengwa upya.

Kwa hivyo, mwanzoni mwa kitabu, tuna mke asiye mwaminifu na mwana asiye mwaminifu. Sura ya 30 hadi 33, nini kitatokea mwishoni mwa mchakato? Yeremia hangoji hadi mwisho wa kitabu ili atupe hili. Azimio liko katika sura ya 30 hadi 33, Mungu atarejesha uhusiano huo.

Kumbuka kile kinachosema kuhusu Yuda kama watu wa Mungu katika Yeremia sura ya pili, mstari wa 20. Wao ni wake wasio waaminifu ambao wamefanya uzinzi na ukahaba katika kila kilima na chini ya kila mti mbichi. Wamekuwa kama wanyama katika joto.

Na kisha katika Yeremia 13, kutokana na hilo, Mungu atamwadhibu mkewe vikali. Na kuna taswira fulani ya kusumbua sana ya kuelezea ambayo tulizungumzia hapo awali. Mungu atafichua uchi wao.

Mungu atawafichulia taifa aibu yao, na Mungu atamwadhibu mkewe asiye mwaminifu kimwili. Lakini kinachotokea katika 31, 21 hadi 22 ni kwamba ndoa hiyo itarejeshwa. Na Bwana anasema, Nitafanya agano jipya na watu ambao hawatakuwa kama agano nililofanya nao walipokuwa Misri nilipokuwa mume wao.

Kwa hivyo, agano hili jipya, ndoa hii hatimaye itafanya kazi. Na kitabu cha Yeremia kinahusu hadithi hii ya ajabu ya Mungu akifanya kazi katika maisha ya watu wake wasio waaminifu, ingawa hawamsikilizi nabii. Ingawa lazima alete hukumu hii, hatimaye Mungu atawarudisha watu wake na atairejesha ndoa hii.

Na tunaona dalili ya hili katika sura ya 31, mistari ya 21 na 22. Hivi ndivyo Mungu anavyoambiana watu, jiwekee alama za barabara na ujifanyie nguzo za kukuongoza. Tafakari vizuri njia kuu, njia uliyoipitia.

Kwa hivyo, Mungu anawaza Israeli. Weka alama hizi ili uweze kupata njia ya kurudi kwenye nchi ya ahadi. Nami nafikiria kuhusu zile mabango ya Burma ambayo yalikuwa kando ya barabara siku za zamani kwa ajili ya tangazo. Ishara hizo zitairudisha Israeli kwenye nchi ya ahadi.

Na hivi ndivyo Bwana asemavyo, rudi, Ee Israeli bikira. Sasa, unapofikiria kuhusu neema inayomchukua mwanamke, Israeli, kama mke wa Mungu, ambaye alikuwa kahaba asiye na haya na kumgeuza kuwa bikira mzuri na safi. Hiyo ndiyo neema ya Mungu.

Kitabu cha Isaya kinafanya vivyo hivyo. Sura ya kwanza, mji wangu mwaminifu umekuwa kahaba, na umejaa udhalimu, umwagaji damu, na ukosefu wa uaminifu kwa Bwana. Lakini mwishoni mwa kitabu, unajua Yerusalemu inakuwaje? Inakuwa furaha kwa Bwana.

Inakuwa kama mwanamke tasa ambaye Mungu anamchukua tena katika ndoa. Anamwoa tena, na kupitia neema yake, anambadilisha kutoka kwa kahaba huyu asiye mwaminifu na kuwa bikira safi na mzuri ambaye anamchukua tena kama mke wake. Hiyo ndiyo neema ya Mungu.

Hiyo ndiyo neema ya Mungu ambayo Bwana aliwaonyesha Israeli. Hiyo ndiyo neema ya Mungu anayomwonyesha kila mmoja wetu, bila kujali dhambi zetu. Anaweza kutusafisha, kutufanya safi, na kutufanya watakatifu machoni pake.

Ndiyo maana Yesu alienda msalabani ili kufanikisha hilo. Lakini ndivyo Bwana atakavyowafanyia watu wake, Israeli. Na inasema, rudi, Ee bikira Israeli, rudi mijini mwako.

Utasitasita hata lini, Ee binti asiye mwaminifu? Sawa. Hiyo imekuwa tabia ya Israeli na Yuda katika historia yao yote, lakini watarudi kwa Bwana. Na kisha inasema hivi, kwa maana Bwana ameumba kitu kipya duniani.

Bwana atafanya kazi ya uumbaji mpya. Mwanamke anamzunguka mwanamume. Na kuna majadiliano mengi kuhusu maana ya usemi huu.

Baadhi ya watu wamezungumzia kuhusu mwanamke kumshinda mwanamume na kuzungumza kuhusu jinsi Israeli, kama taifa hili dhaifu lililohamishwa, hatimaye lingekuwa na nguvu zaidi kuliko walioliteka. Na ingekuwa kama Mungu akimgeuza mwanamke kuwa shujaa. Lakini uwezekano mwingine ni kwamba wazo la kumzunguka linaweza kuwasilisha wazo la mwanamke kumkumbatia mwanamume.

Na Mungu hufanya kazi hii ya uumbaji mpya ambapo, hatimaye, mke huyu asiye mwaminifu atampenda. Na uhusiano huu utarejeshwa. Kwa hivyo, unajua, mara nyingi, tumezungumzia kuhusu wakosoaji wa haki za wanawake ambao wanasumbuliwa na taswira za wanawake.

Na kwa kweli, inasumbua kwa njia nyingi. Lakini tunaielewa kwamba jinsi nabii anavyotumia sitiari hii hatimaye ni kutafakari jambo zuri sana na jinsi Mungu atakavyorejesha uhusiano huo uliovunjika. Pia kuna uhusiano uliovunjika kati ya Mungu na watu wake kama ule kati ya baba na mwana.

Baadhi yetu tumepitia hayo pamoja na watoto wetu. Na inatia moyo kujua kwamba hata Mungu hupitia mambo ya aina hiyo tunapopitia hayo. Wengine wetu tumewahudumia watu walio katika hali hizo.

Baadhi yetu tunaweza kukabiliana na kwamba katika siku zijazo, bila kujali, unajua, juhudi zetu bora za kufanya tuwezavyo kuwalea, kumjua na kumpenda Bwana, huu ndio ukweli. Na huu ulikuwa ukweli kwa Mungu na watu wake. Na katika sehemu ya kwanza ya Yeremia, ni wana wasio na imani ambao hawatamrudia Bwana, ambao hawataki dhambi zao.

Lakini sikiliza inavyosema katika sura ya 31, mistari ya 18 hadi 20. Bwana anasema, Nimesikia Efraimu, ambayo kwa kawaida huhusishwa na ufalme wa kaskazini. Nimesikia Efraimu akiomboleza.

Umeniadhibu. Nami niliadhibiwa kama ndama asiyefunzwa. Mungu alilazimika kuwaadhibu watu wake kwa sababu wamekuwa wenye shingo ngumu na waasi.

Na sasa wanaomboleza kwa Bwana. Nirudishe. Nirudishe, unirudishe ili nipate kurejeshwa.

Kwa maana wewe ndiwe Bwana, Mungu wangu. Kwa maana baada ya mimi kurudi nyuma, nilitubu, Na baada ya kufundishwa, nilijipiga paja.

Nilikuwa na aibu, na nilifadhaika kwa sababu nilibeba aibu ya ujana wangu. Na kisha Bwana anasema, Je, Efraimu ni mwanangu mpendwa? Je, ni mwanangu mpendwa? Kwa maana kila ninaposema dhidi yake, bado ninamkumbuka. Kwa hiyo, moyo wangu unamtamani.

Hakika nitamrehemu, asema Bwana. Tuliona kupitia machozi ya Yeremia kama nabii aliyekuwa akilia, na alikuwa mfano halisi wa machozi ya Mungu. Na kumekuwa na wazazi wengi ambao wamelia na kumwaga machozi kwa sababu ya uhusiano uliovunjika na watoto wao.

Na Mungu alipitia maumivu hayo, na Mungu alipitia maumivu hayo. Na hata alipokuwa akiwahukumu watu, hakuwa akitoa tu hasira yake kali, ambayo ni sehemu ya haya. Pia alikuwa akiomboleza uasi wa mwanawe.

Lakini tunachokiona hatimaye kikitokea katika kitabu hiki ni kwamba maafa na machafuko haya yote, na hata katika kitabu ambacho wakati mwingine kinaonekana kuakisi machafuko hayo na jinsi yalivyoandaliwa, karibu unapata wazo la Yeremia akiandika haya katikati ya magofu yote na uharibifu wa uhamisho huu. Hatimaye, Israeli inafikia mahali ambapo wanatambua dhambi yao kupitia nidhamu ya Mungu. Wanamtambua Mungu, na kwa sababu ya nidhamu ya Mungu, wanamtambua Mungu kile ambacho hawangesema wakati wa Yeremia.

Kumbuka baadhi ya mambo ambayo watu wamemwambia Bwana katika kitabu chote cha Yeremia. Na wana historia ya kusema mambo yote yasiyo sahihi kwa Mungu. Katika sura ya pili, Bwana anapowakabili kuhusu dhambi zao na ibada yao ya sanamu, mstari wa 23, mimi si mchafu.

Sijawafuata Mabaali. Sura ya pili, mstari wa 35, Bwana, unazungumzia nini? Mimi sina hatia. Mungu anawezaje kutukasirikia? Katika sura ya 14, wanampa Bwana maungamo mawili ya dhambi na maneno yanasikika vizuri, lakini Bwana hayakubali kwa sababu anasema ni maneno tu na hakuna mabadiliko halisi.

Wanasema tu kile wanachofikiri nataka kusikia. Katika sura ya 18, mstari wa 12, wanakataa kurudi. Na kumbuka, Bwana amewapa fursa baada ya fursa.

Yeremia anamwendea mfinyanzi, na udongo bado unaweza kuumbwa, lakini mwisho wa kitendo hicho cha ishara, watu wanasema haiwezekani. Hatutarudi. Tutafuata njia zetu wenyewe na kutenda kulingana na ukaidi wa mioyo yetu wenyewe.

Na kifungu hiki kinasema Efraimu alikuwa kama ndama asiyefunzwa. Hata tunafika mwisho wa kitabu katika tukio la mwisho la mpangilio halisi katika huduma ya Yeremia, watu wanasema hatutakusikiliza, na tutaendelea kutoa dhabihu zetu na kuweka nadhiri zetu na kutekeleza sadaka zetu kwa miungu ya kipagani kwa sababu tunaamini kwamba ndiyo inayoweza kutusaidia. Kwa hivyo, katika kitabu hiki chote, tangu mwanzo wa huduma ya Yeremia katika sura ya pili hadi mwisho wa huduma ya Yeremia katika sura ya 44, watu wamemwambia Mungu mambo yasiyofaa.

Wamekuwa ishara ya uasi. Lakini katika sura hii, hatimaye, sura ya 31, watafika mahali ambapo watatubu, ambapo wanamkiri Bwana na uhusiano uliovunjika utarejeshwa. Yeremia ni kitabu ambacho naamini tunahitaji kukichukulia kwa uzito kwa sababu mbili.

Kwanza kabisa, kwa sababu ya maonyo ya hukumu dhidi ya jamii isiyomcha Mungu, na tunaishi katikati ya hayo. Ninaamini, tuko katika kilele cha kupitia labda mambo mengi ambayo watu wa siku za Yeremia walipitia. Lakini pia tunahitaji kuchukua kitabu hiki kwa uzito kwa sababu ni kauli nzuri ya rehema ya Mungu na neema ya Mungu.

Ni neema tunayoipata katika wokovu wa kibinafsi tunapomjua Bwana, tunapoacha dhambi zetu, tunapoacha sanamu zetu na kumgeukia Mungu aliye hai na kwa kile ambacho Yesu ametufanyia. Lakini pia ni neema ambayo Mungu anatuonyesha kama watu wake na tunayoipata katika maisha yetu ya kila siku. Yeremia ana picha ya kutisha ya hukumu, lakini pamoja na hayo, usemi mzuri na mzuri wa neema ya Mungu, rehema ya Mungu, na huruma ambayo hatimaye atawamiminia watu wa Israeli atakapowarejesha.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Huu ni kipindi cha 24 kuhusu Yeremia 30-33, Kitabu cha Faraja, Ahadi ya Urejesho.